

Produkt sedanjega družabnega reda.

LAHEK "ZASLUŽEK" GA JE MIKAL.

Plačal je pa poizkus s svojim življenjem.

Chicago, Ill., 16. ulija. — Frank Zietz je bil star šele sedemnajst let. Slišal je in čital, da nekateri ljudje hitro bogate s pravišlavljenjem tuje lastnine. Nekateri ukradejo olje, postanejo milijonarji in ne zgodi se jim ničesar zaradi te tatvine. Drugi ukradejo šume, premogova in rudniška polja, pa tudi odidejo brez kazni. Nekateri kradejo zemljo, da, nekateri ukradejo po cele dežele in postanejo prominentni ljudje. Na 17-letnega dečka so take govorice in čtivo vplivale, ampak deček je kmalu spoznal, da kdor hoče krasti olje, premogova in rudniška polja, šume in dežele, mora imeti nekaj pod palec, kaj takih tatvin ne morejo izvršiti siromašni tatovi. In tako je deček študiral, kako bi prišel do denarja, da bi mu ne bilo treba delati.

Bral in slišal jo, da nekateri tatovi in rokavnaši gredo na ulice, pomole prvega pasaputa samokres pod nos in mu viknejo: "Rokavni kviško!" Nato prebrukajo žrtvi šepo in ji vsamejo, kar ima pri sebi. Sivar je malo riskantan, kajti vsaki se žrtev postavi v bran ali pa pride policija pravočasno in aretira roparja.

Dečka tako razmišljanje malo ostraši, a njegova vest se kmalu potolaši, češ saj krađejo vsi razen onih, ki se prehranjujejo s tem, kar dobe za svoje umsko in ročno delo. Tako se je deček odločil, da postane čestiti ropar.

Kupil si je samokres in šel k svojemu prijatelju Krazjliku. Razodel mu je, kaj namerava in razloži mu je, da je to lahka rešitev. "Tujcu pomoliš samokres pod nos in rečeš, naj dvigne roko kvilsko nato mu poberesh denar, pa greš dalje, da arešat drugega tujca in ravno tako storis z njim kot s prvim," je pojasnjeval 17-letni Frank v svoji otroški in nerazvit nameti svojemu prijatelju.

(Dalje na 3. strani.)

**700,000 Newyorčanov
ne zna angleščine.**

New York, N. Y. (Fed. Press). — Newyorške javne šole bodo v širšem obsegu uporabljali za amerikanizacijo priseljencev, če se bo odedal šolski odbor apelu, ga je prejel od strani takovsvega sveta za priselniško vzgojo "Poučevanje", kako dobiti državljanski papirje, in vezbanje za državljanstvu je dosleden del odgovornosti javnih šol," je rečeno v dotičnem pismu. "Nova priselniška postava nam zagotavlja, da ne bo prevelikega navala od strani novih priseljencev, kar nam ne omogočalo priti v stik s temi skupinami, če bodo naše šolske prilžnosti dokaj povečane in storje odločni koraki v to svrho." Po izjavi omenjenega sveta ne zna 90% priselencev govoriti angleščine, samo 4% obiskujejo učne tečaje za angleščino, in 700.000 newyorških prebivalcev ne zna sedaj niti čitati, niti ne govoriti angleščine.

**STREETERIJADE SE NI
KONEC.**

Chicago, Ill. — Kaplan Street

Omogo, da... - Najbolj sme-
tajo, če davne mrtev, ki svoje-
časno branil kos zemlje, na kate-
ri je nasedel a svojim parnikom iz-
smatral za svojo lastnino, stree-
terijade pa še ni konec.

Njegovi "dedili" so se organi-
zirali in ustanovili korporacije i-
eno milijardo dolarjev, da prišo-
znova boj za svet, ki je bil še zda-
nej prodan in na katerem sto-
draga posloppja. Svet se razprosti-
ra od jezera do St. Cairine easte
severno in južno pa med rek-
Chicago in Oakovo easto.

East St. Louis, Ill. — Klanovec, ki se navdela št. 8, Glenn Younga, ki je prišel na glas, ko je oborožen od nog do glave na čelu oborožene tolpe vpriziral pogone v okraju Williamson na svojo pest. Zadnje mesece je bil Young, ki ima precej človeških življenj ž na svoji vesti, klanovski 'kligel'. Zdaj so ga klanovci odstavili, ker je bil Young preveč klepetav. Po dal je neke izjave glede nekega uradnika zvezne vlade.

Z drugimi besedami to pomeni, da je zamorec storil svojo dolžnost in zdaj lahko gre.

VRME.
Chicago in okolica: V petel
oblačno in hladno. Zapadni vetro
vi. Solnce izide ob 5:28, zaide ob
8:23.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjena država (Ivan Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za izposojnino \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi n. pr. (July 1-24) poleg vsakega imena na naslovo pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustavi list.

RESNICA SE NE DA PRIKRITI.

Olje je pokropilo tudi italijanske fašiste.

Razni vzroki so bili navedeni, zakaj so italijanski fašisti umorili socialističnega poslanca Giacomo Matteottija in med temi vzroki igra veliko vlogo tudi olje.

Ameriški oljni spekulantje, ki so skušali zaplesti Združene države v vojno z Mehiko, ljudje, ki so korumpirali Falla, so iskali oljne koncesije v Italiji. To se je seveda zgodilo po Sinclair-Dohenyjevi modi.

Taka koncesija je nekaj vredna za oljne spekulante. Eni pravijo, da je bila vredna več ko pol milijarde lir. In tako so gospodje oljarji zložili skupaj sklad, v katerega so vložili 20 milijonov lir, da z njimi podkupijo Mussolinijeve glavne podpornike. Kupčija je bila dobra. Kajti izplača se potrošiti dvajset milijonov lir, ako teh dvajset milijonov lir prinese pet sto milijonov ali še več lir, so modrovali oljni spekulantje, ko so iztegnili svoje grabežljive roke po olju v Italiji.

Kupčija se je izvršila. Toda Giacomo Matteotti, socialist — bogat na imetku in izredno nadarjen človek, je zmešal štrečno Mussolinijevimi podpornikom, ko so fašisti dosegli višek slave in so mislili, da ni sile na svetu, ki jih pahne z višave zopet v prepad. Matteotti je pripravil vse potrebne dokumente, ki so tvorili dokaz, da so ti gobezdavi patrijotje in pol navadni korumpcionisti, ki prodajajo ljudsko lastnino za skledo leče.

To je odločilo, da so se Mussolinijevi podporniki zarotili, da umore Matteottija in tako utihnejo usta moža, ki je imel pogum razkrinkati to rokovnjaško tolpo, ki se je odela s fašističnim plaščem, da ložje oropa italijansko ljudstvo.

Značilno je to, da je Mussolini, ko so ga trdo prijeli zaradi tega umora, obljubil, da kaznuje morivce Matteottija, ni pa podvzel akcije, da se kaznujejo oljni korumpcionisti in da se jim odvzame plen, ki so si ga pridobili s korupcijo in podkupovanjem. To pokazuje, da so zagovorniki in podporniki kapitalizma povsod enaki.

Ampak italijansko ljudstvo sodi drugače o teh kapitalističnih hlapcih in lakajih. Zastavkalo je za dvajset minut, da izreče sožalje za umorjenim poslancem Matteottijem in svojo obsodbo nad podlimi morivci tega plemenitega značaja. Fašistični lakaji kapitalizma so skušali preprečiti to demonstracijo, toda ljudstvo je izvršilo, kar se je odločilo, da izvede. Demonstracija se je izvršila.

Ako bi fašistični kolovodje imeli količjak sramu, bi se vsi umaknili z oberfašistom Mussolinijem vred iz javnega življenja in bi ne govorančili, da so se mednje natepli tudi slabi elementi. Taki izgovori postavljajo oberfašista Mussolinija v zelo slabo luč in o fašistih se lahko reče, da je od njih zbežala sramota k psom.

Delavsko gibanje v Italiji je zopet oživel v socialisti stoje v prvih vrstah. Javno in odločno govore, kako sodijo o Mussoliniju in njegovem fašizmu, ki tvori sramotno pego na Italijo.

Z italijanskim delavstvom soglašajo delavci in socialisti po vsem svetu. Mussolini se izgovarja in govoranči, toda tega ne bo utajil, da so umor izvršili njegovi najtesnejši prijatelji in najboljši podporniki.

Mussolini se je za silo obdržal v sedlu. Z grožnjami pa ne prihaja več, kajti umor Matteottija je pokazal, kakšnih činov so zmožni anarho-fašisti, kadar prihajajo v nevarnost, da so razkrinkani kot navadni izkoriščevalci italijanskega ljudstva, ki barantajo z ljudsko lastnino kot žid s staro in obrabljeno šaro. To je dobro znamenje, ki napoveduje, da tudi Mussolini s fašizmom vred kmalu odide v pozabljenost, kakor so pred njim odšli drugi nasilniki v Italiji, ki so se skušali z brutalnimi sredstvi obdržati na tilniku italijanskega ljudstva.

Zadnje čase so pričele prihajati vesti, da se italijanski in jugoslovanski fašisti koljejo ob meji. Mussolini bi pač rad videl, da italijansko ljudstvo pozabi umor Matteottija in tako so pričeli italijanski fašisti nastopati v vlogi patrijotičnih odrešenikov, ki čuvajo Italijo. Ampak tudi ta komedija kmalu izgubi zanimanje, ker je bila že prevečkrat ponovljena. Toliko glaseje bo italijansko ljudstvo zaklicalo: "Mussolini idi!"

SLIKE IZ NASELBIN.

Waukegan, Ill. — Teško se je sloveca v današnjih razmerah pripraviti k pisalni misli in razložiti v javnosti svoje mnenje o tej ali oni stvari, ki ga zastopa v privatnem ali javnem oziru. Zakaj? Dobro znamo, da so čitatelji veliko bolj rahločutni kakor pred dvajsetimi leti. Zato je težko poročati in dopisovati v časopise onim, ki se boje zameriti prijateljem ali znancem raditega, ker so povedali resnico. Saj smo se že v ljudski šoli seznanili s izrekom, da "resnica v oči kolje".

Dobilo se ljudje, ki nahučijo sloveca, ker je pisal resnico, pa bi ga radi prisilili, da je bila laž. To se je že velikokrat zgodilo med našim narodom in se dogaja še danes. Posledice tega so večkrat, da sloveca sovražijo, ker je povedal resnico, mnogokrat tudi napadajo časopise, ker so priobčili resnico. To sem omenil radi tega, ker mi je prišlo že večkrat v družbi na ušesa.

Da se mi dopis ne razkiri preveč, naj omenim samo važnosti, ki najbolj zanimajo članstvo Slovenskega narodnega doma. V Waukeganu, Ill., je društvo S. N. D. dalo prenoviti, na novo preslikati in dekorirati vse notranje prostore doma, katero delo bo izgotovljeno med 1. julijem in 31. avgustom. Da bo delo lično izvršeno, se vidi že sedaj. Tudi stroški niso mali, kajti članstvo je zahtevalo delo prve vrste.

Slovenci, člani in delničarji! Ne ustrašite se! Podvojite sile za dobrobit S. N. D. Spominjajte se dobe, ko je še stalo prazno zemljišče in je bilo le upanje, da bo morda enkrat stala stavba. Takrat niste omagali. Zakaj bi torej danes? Napiši in trud vaših delovnih sil se bližajo bolj in bolj koncu doseženega cilja, vsota, ki ste jo žrtvovali za vas in vaše potomce, se lepo obrestuje in v kratkem času bomo znižali številko, ki se je že do danes zvišala do \$25,000, ter jo slednjič popolnoma izbrisali.

Pogum velja, bratje in sestre! Udeležite se redne mesečne seje, katere se vrši dne 20. julija popolne ob dveh in pridite polnoštevilno. Ne pozabite, da bo ta seja glavna polletna seja, kjer bo žitno poročilo dohodkov in stroškov za prvo polovico leta 1924. Na tej seji bo tudi razmatranje glede odprtja prostorov in še več važnih stvari, katere so v splošno korist za delničarje.

Pridite vsi na delničarsko sejo dne 20. julija 1924. Z združenimi močmi za Slovenski narodni dom. — Mathias G. Warsek, tajnik.

Indianapolis, Ind. — Kot lahko sodimo po raznih časopisih, je iz naše naselbine vse nekam zlezlo v kotiček menda iz strahu pred organizacijo trikrat K. Vsekakor pa smo že dobodra preučili strašila te organizacije, zato je dobro, da gremo malo dalje.

Pri nas so delavke razmere tako mizerne, da jih niti opisovati ni vredno. Da bi prišli v okoliščini, kakor pa smo že dobodra preučili strašila te organizacije, zato je dobro, da gremo malo dalje. Pri nas so delavke razmere tako mizerne, da jih niti opisovati ni vredno. Da bi prišli v okoliščini, kakor pa smo že dobodra preučili strašila te organizacije, zato je dobro, da gremo malo dalje. Pri nas so delavke razmere tako mizerne, da jih niti opisovati ni vredno. Da bi prišli v okoliščini, kakor pa smo že dobodra preučili strašila te organizacije, zato je dobro, da gremo malo dalje.

O našem malem Narodnem domu se slišijo glasovi, da je premajhen, katerim se tudi jaz pridružim. Ampak v tem oziru že vem, kadar se le oglašim, sem že na miki, česar sem vajen. Toda to res ne sme ustaviti. Za Narodni dom je najlepše, če vsak malo potrpi, da se domenimo, ker to je najboljše. Če nam je res premajhen, bo pokazala bodočnost, volja in vztrajnost.

Utegnil bi kdo reči, če nismo poprej videli dotičnega poslopa. Seveda, saj videlo se je tudi, da je dosti več vredno, kakor je bilo sanj plačanega denarja. Izgledalo je pripravno za naše potrebe, ker ravno ob tistem času je bilo devet naših društev takorekoč vrženih na cesto. Prav dobro se spomi-

njam, kako sem tiste dni tekal po mestu ter iskal prostora za zborovanje in poslovanje tudi tedaj prizadetega društva. Ne in sedaj imamo val primeren prostor. Za povečanje starega doma mene ne veseli zelo, če se pa uresniči misel za zidavo novega narodnega doma, o tem že zdaj rečem, da je to zlata misel in zasluži častitanje tisti, ki jo je pogodil.

Vsako leto je 4. julija prirejena veselica v korist našega narodnega doma. Letošnja je prav povojno izpadla, ako pomislimo velikost naše naselbine in primerjamo z dohodkom \$800. Mešani pevski zbor pod vodstvom Ludvika Stoniča nam je zapel tri krasne slovenske pesmi. Kako lepo so zapeli, tega ne morem zapisati, ker za to n' besed. Mila slovenska melodija je name vplivala, da sem se počutil kot mladenič petindvajsetih let, a spomin je spaval preko širnih planjav Atlantika in storil me kot nežno deč s krilecem, ki se naslaja ob materini pesmi. Taka naj bo pohvala za pevce.

Za ples je nastopila mladeniška godba, ki je pri razvoju takorekoto šele v povoju. Pa tudi prvi nastop je bil vreden pohvale in časti. Z veseljem sem opazoval mladino kako gibno se je sukala mimo mene. Oh, bodite veselji še mnogo let!

Še dve stvari bi rad opomnil, zato prosim potrpljenja. Čul sem dve stvari. Prvi prikriam, a drugo z veseljem pozdravljam in odobravam. Prvo je to, da se je par delničarjev posobilo odstaviti se veselici. Upoštevati bi morali, da za enake pravice imamo tudi enake dolžnosti in poštvalnost. Mislimo, da se prihodnjost to izravna. Druga lepa misel pa je ta. Naš Narodni dom je brez zastave in stajarji, ki se ne moremo biti povsod pa karkoli bomo spravili skupaj bomo itak pustili mladini, ko odidemo na dolgo pot v večnost. Zato upam, kakorhitro bo imel odbor svojo sejo, bo storil potrebne korake. Kajneča, fantje in dekleta, naj smo še iz kateregakoli kraja v starem kraju, tu v Ameriki smo in najbrž za vselej ostanemo Američani, ločim nas še večja čustva zavesti, da smo Slovenci. Zato si nabavimo zastavo, ki nas bo vezala in združevala. — Frank Zunta.

"ZASLUŽIL" JE \$1,500,000.
PA NI ORAL, REJAL, ŽEL IN
MLATIL.

Malo je pošpekuliral v koruzi.

Chicago, Ill. — Zopet se je pokazala vsa kričava norost sedanjega gospodarskega sistema. Ne ki Cutten je spekuliral na borzi in v koruzi. "Kupoval je in prodal", kot se kupuje in prodaja na borzi. On je kupoval in prodal koruzo, katere ni nikdar videl, katere ni nikdar spravil v svoje žitnice, kadar jo je kupil in nikdar iz svojih žitnic nakladal na železniške vozove, da jo odpelje na trg. Borzijani, to so ljudje, ki kupujejo in prodajajo pšenico na borzi, nimajo svojih žitnic, ker so zanje nepotrebne, kajti borza ni drugače kot gavadna igralnica za denar, na kateri se na umeten in igralniški način ustvarjajo žitne cene.

Cutten ni kriv, da je priprl na borzi en milijon in pol ali še več dolarjev, ker je računil, da se koruza podraži, ampak tega je kriv današnji gospodarski sistem, ki ustvarja take naprave, da draže kruh delovnemu ljudstvu, fakično pa kmetu toliko pomagajo kot lanski sneg. Cutten se je poslužil prilike, ki mu jo daje sedanjí gospodarski sistem in nagnal je ceno koruzi kvilsko, ker letos bolj dežuje kot lani in zaradi tega koruza slabo zori okoli Chicago in po srednjem zapadu.

Znano je, da ta koruzni pas ne bo odločil, koliko koruze se bo pridelalo po vsem svetu. Kar jo bo v tem pasu manj, jo bo drugje več. Ostalo je pa veliko koruze še od lanskega pridelka, ki leži in trohni po žitnicah. Starega pridelka je menda toliko, da bi imeli še preveč koruze, ako bi jo ne pridelali zrna. Ampak, borzijani ne orjejo, zavišujejo, sejejo, žanjejo in mlajijo, vseeno pa odločijo, kako visoka bo cena žita.

Farnar, ki je vse leto trdo delal, da je zrastle zrno, pa nima pri doležanju en nobene besede. bo moral, kar mu bo živilski trust ponudil za njegove pridelke. In kdor izmed farmarjev se bo obotavljal, ko mu bo živilski trust ponudil določeno ceno, sploh svojih pridelkov ne bo mogel spraviti v denar.

Tak je današnji gospodarski sistem, katerega obe stari stranki

podpirata z vsemi svojimi močmi. Farmarji in delavci imajo priliko, da letos v jeseni povedo z volilnim listkom na volišču, da niso za tak gospodarski sistem, ki siplje onim, ki ne delajo, milijone, onim, ki trdo delajo, pa prinaša nadloge in revščino.

KROJAŠKI DELAVCI ZMAGUJEJO.

Policijska brutalnost je brezmočna napram delavski solidarnosti.

New York, N. Y. — Policijska brutalnost napram stavkujočim krojaškim delavcem, organiziranim v Amalgamated Clothing Workers' Union, ni prinesla krojaškim industrijalcem željenega uspeha, ker delavci vseeno počasi zmagujejo.

Zastavkalo je pet in trideset tisoč delavcev. Od teh se jih je vrnilo že deset tisoč na delo, ker so delavci priznali unijske zahteve. Posamezni krojaški podjetniki še vedno prihajajo v glavni stan strokovne organizacije, da podpišejo pogodbo in tako pridobijo delavce, da se vrnejo na delo.

Ena najboljših pridobitev strokovne organizacije krojaških delavcev je ta, da se je organizirala skupina krojaških podjetnikov pod imenom New York Clothing Manufacturers' Exchange, ki hoče prevzeti odgovornost, da se bodo spolnjevale točke v pogodbi. Ta skupina je takoj prišla v glavni stan organizacije krojaških delavcev, ko se je organizirala, da se dogovori z zastopniki delavstva glede pogodbe.

Stavka je prišla, da delavcem pribori človeške razmere v delavnici in primerno mezdo, ki so veliko trpeli, ker nekateri podjetniki niso smatrali za svojo dolžnost, da so odgovorni napram delavcem, kako se z delavci ravna grdo v delavnici.

Zelo važna določba v pogodbi se glasi: "Sporazum z delodajalci se napravi na podlagi zagotovila, da se meza ne zniža in da se delo odda samo unijskim delavnicam; dalje da se kmalu določi minimalna meza, uvede regulacija v produkciji in ustanovi sklad za zavarovanje proti brezposelnosti."

Policijska se je obnašala po svoji stari navadi. Aretirala je do sto stavkovnih straž, nekatere je celo brutalno napadla. Obtožila je stavkovne straže nesposobnega obnašanja, to je obtožila, ki služi kot nekakšno splošno sredstvo za razbijanje stavk v interesu podjetnikov. Da je policijska ravnanja nepravilno, je dokaz v tem, ker je bilo veliko stavkovnih straž na sodišču oproščenih.

Skupni odbor krojaške organizacije je bil ves čas na delu in ostane, dokler stavka ne konča s popolno zmago za delavce. Stavkarje preveča solidarnost in med njimi je krepko izražena misel, da se ne vrnejo na delo, dokler podjetniki ne podpišejo pogodbe. Ta misel pomaga, da podjetniki drug za drugim cepajo v glavni stan stavkarjev in podpisujejo pogodbo.

NOV PRISPEVEK VEDE — GOVOREČI FILM.

McVickersovo gledališče v Chicagu ga je prvo predstavilo.

Chicago, Ill. — Najnovejši prispevek vede za razvedrilo je govoreči film, o katerem smo že pisali, da bo iznajdba bližnje bodočnosti. V McVickersovem gledališču v Chicagu so dali ta teden na platno film, ki tudi govori, to se pravi, da govorijo igralci, ki so pokazani na platnu. Njih glas je prenešen na platno s pomočjo radija. Nova iznajdba gre dr. Lee DeForestu.

Vzlie temu, da je nova iznajdba komaj prvič pred občinstvom, se je že dobro donesla. De Forest se je za to dolgo prizadeval s poizkusi, da je izpolnil stroj, kateri ne samo fotografira temveč ob istem času tudi sprejema glasove igralcev. Tako je na primer del magičnega aparata zaposlen s sprejemanjem slik na film, a drugi del lovi valove zvoka prav na isto negativno filma. Kadar gre film skozi luč, da je pokazovan na platnu, grejo skozi glasovne slike senčne proge, ki kažejo na planu slike, a glasovi so pa s pomočjo radijskih aparatov z negativne reproducirani. Stvar je čisto nekaj novega.

De Forest je izvršil velik del svojih poizkusov v laboratoriju v Chicagu. Njegova iznajdba, ki jo imenujejo tudi "audion" je deloma že znana tistim, ki se navdušujejo za radio.

GOMPERSOV VPLIV KOT POLITIČNEGA VODJA UMIRA.

Sam se je zagovarjal v protislovih iz katerih ne more.

Chicago, Ill. — Gompers si dolgo časa Jastil pravico, da o političnih stvareh govori v meniu delavstva. Gompers je pr. svečano izjavil: "Niha drgi kot člani nestrankarskega zbora Ameriške delavske federacije imajo pravico govoriti v imenu delavcev o političnih stvareh."

Komaj je minil teden po tej javi, je v "American Federationist" izšel članek, katerega pisal Samuel Gompers in v katerem je bilo izrecno povedano, ameriško delavstvo ne želi tristranske.

Tistega dne, ko je izšel ta članek v "Federationistu" je objavil sporočil vest križem Združenih držav, da so se sešli zastopniki štirih milijonov delavcev v Clevelandu na konvenciji Konference za progresivno politično akcijo in da so ustanovili tretjo stranko z namenom, da se ustanovi nova delavska stranka. Od teh štirih milijonov delavcev, ki so zastopani na konvenciji v Clevelandu, pa prihaja tri milijone delavcev direktno iz Ameriške delavske federacije.

Kakšen nauk sledi iz tega Gompersov vpliv kot politični vodja delavcev umira. Gompers more ved govoriti, da v politiki govori za vse delavstvo, ki je organizirano v Ameriški delavski federaciji, kadar nastopa v imenu delavstva v politiki.

In kaj se podaja za nauč? Delavstvo prihaja vedno bolj v prepričanje, da se mora samostojno organizirati politično in v organizacijo pritegniti ameriške kmete.

Ako se pa nauka združita, t. j. da se opazi, da Gompers igra tudi vpliv v industrijskih zadevah.

Na eni strani je Gompers, a stopnik nove misli je pa Warren Stone predsednik železniških strojevodij. Železničarji bodo zahtevali, da nestrankarski odbor Ameriške delavske federacije priporoči La Folletta kot predsednika kandidata. Nestrankarski odbor najbrž tega ne bo storil, ampak umil si bo roke kot Pons Pilat in natišnil samo to, koliko kateri predsedniški kandidat vrtil v interesu delavstva, sodbo pa prepustil delavcem v Ameriški delavski federaciji.

ITALIJANSKI TIHOTAPCI UJETI.

Ladijo so privedli v New York.

New York, N. Y., 14. julija. — V Italiji je vedno manj kruha in italijansko ljudstvo, odkar so s silo valili fašisti italijansko ljudstvo za varuhe. Mussolini čer včasih nastopi in govoranči slavi Italije, a njegove besede stanejo le besede in se ne spremenijo v kruh. V Združenih državah je stopil v veljavo nezveljenski zakon, ki znatno mejuje število izseljencev iz Italije. Doma v Italiji ni kruha in delovno ljudstvo, v Ameriki, ki je bila oskrbnica s kruhom za italijansko ljudstvo, se pa tudi seljevati ne morejo.

Kadar nastane tak položaj, se žejo nevedni ljudje včas po takih sredstvih, ki jim navadno poslajajo položaj.

Ko so carinske ladije prežale na morju, da ujamejo tihotapec z žganjem, so zajeli italijanske ribične škuno, na kateri je bilo pet in trideset Italijanov. Najproje carinski uradniki mislili, da so v njih tihotapki ladijo za prevažanje žganja, a kmalu so se prepričali, da so v zmoti. Italijani se pač imeli vse znake na sebi, da so prišli iz solnčene dežele, v kateri rastejo citrone, pomaranče in fige.

Ladija je bila zajeta pri Rockway Pointu. Odpeljali so jo t. j. v pristan, da "moitvo" izroče naseljenjskim oblastim na Ellis Islandu. Kapitan bo seveda še posebej obtožen in se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

CENA GAZOLINU JE PADLA V ALBANYJU.

Albany, N. Y. — Tukaj je izbruhnila konkurenčna vojna med družbami, ki prodajajo gazolin. V teku enega tedna je padla cena v predmestjih za deset centov pri galoni. Galona gazolina stane 12 centov v predmestjih, kakor je moralo mesto slediti predmestjem. Taka konkurenčna vojna kaže, kako družbe odirajo občinstvo v normalnih časih.

Slovenske novice.

(Federated Press.)

Trgovaške nevarnosti pri delu se množe.

Albany, N. Y. — Industrijski sindikat B. L. Shientag poroča, da je v mesecu junija 170 delavcev ubitih pri delu v državi New York. V maju je bilo 140 smrtnih primerov. Stavbinska stroka, je industrija in transportna stroka največ žrtve.

Krojači so se vrnili na delo.

New York. — 35.000 krojačev, izdelujejo ženske obleke, se je 15. julija na delo po kratki preklici, ko so lastniki delavnic spustili pogoje.

Krojačev v Baltimoru.

Baltimore. — Tukajšnja krojaška organizacija, spadajoča k International Ladies' Workers' Union, ima tečaj boj z delodajalci in obnovitve medne pogodbe, ki je potekla 1. julija. Organizacija šteje 2000 članov in 80 oddelkov delavnic je unificirala.

Moč železničarske unije.

Cleveland. — Bratovščina lokomotivnih kurjačev je zadnjega 1. julija štela 115.154 članov.

Krojači sgradijo svojo dvorano.

Monongah, W. Va. — Dne 4. julija je bila slovesno otvorjena nova rudarska organizacija v Monongah. V poslopju, ki je vredno \$20.000, se nahaja poleg kina (movie house), prodajalnica in prostori za igranje. Poslopje je lastnina kraljeve rudarske unije št. 1643, kar pomeni plačilo po \$20 asessmanta za stavbo.

Krojačev v Bostonu.

Boston. — Organizacija krojačev delavcev v Bostonu, ki izdelujejo ženske obleke, je v boju za novo pogodbo z mednim povzročila v znižanje delovnega časa na 40 ur v tednu. Lastniki delavnic se branijo teh pogojev, saj bi to pomenilo izgubo prihodkov, saj bi se delavci ne mogli dovoliti v New Yorku, kjer je tudi štrajk vseh istih organizacij. Delavci v Bostonu so stoodstotno organizirani. Unija šteje 3000 članov.

PRODUKT SEDANJEGA DRUŽABNEGA REDA.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Franku ni bilo treba dolgo časa pogovarjati Johna. Šla sta. Prvi izkusni sta nameravala napraviti v Jeffersonovi ulici v neki pivnici neopojnih pijač. Naročila sta nekaj neopojnih pijač, toda Frank je zamakel tako nerodno gledal, da je lastnik pivnice, ki je imel klet, da se dva sumljiva mladeniča klatita po okoliščini, ki sta nekaj slabega. Prišli so gostje in mladeniča sta opustila namen. Zapustila sta pivnico. Kmalu je bila policija na mestu in preiskovati je pričela okoliščine. Ko je policija iskala mladeniča, je došel drug klic na policijo, da sta dva sumljiva mladeniča okoli Canal Streetove ulice in Halsteadove ceste.

Mladeniča sta se bližala nekemu pasantu, v tem je pa pristal mladenič avtomobil. "Poligajni mo," je zaklical detektivski sergent Hoffman. Dečka sta stekla. Serget se je obrnil, ko je napravil nekaj čevljev, potegnili samostojno in dvakrat pošli. V tem trenutku so potili policijski samostojno in Zietz se je zgrudil na tla. Zietz je obstal, tresel se po vsem telesu in dvignil roki kvišku.

Zietz je zadela ena kroglica v ramo, ena v ledje, druga v desno roko itd.

Krajci je nato izpovedal na policijski postaji, kako sta odšla na ulico, da prideta hitro in brez denarja.

Ampak v reanici je bila tragedija, ki je proletrskega življenja, ki je odigrala na čikaških ulicah. Tragedija, katero je zakrivil sergent gospodarski sistem, ki je vseh hudodelstev.

Ole in mati sta lahko najpoštenje živele pod soncem, a mati in oče morata delati, da preživita pošteno svojo družino. Zato nimata, da se ukvarjata z izdajanjem svojih otrok, še manj pa z izdajanjem, da jih odtegneta vplivni ulice in sedanega gospodarskega sistema. In tako nastajajo iz nerazvitih otrok čestitopopojni, ki dostikrat plačajo svoj prvi danek z življenjem. Za take dolžnike je odgovoren sedanji gospodarski sistem, pa ljudje, ki ga ne ščitijo za vsako ceno.

Leopold in Loeb sta blazna, pravi Darrow.

Če pošlje porota ta dva fanta na vešala, bosta obeležena dva blaznika, je rekel znameniti čikaški odvetnik.

Chicago, Ill. — "Nathan Leopold mlajši in Richard Loeb sta bolna na umu in ne živita, niti ne mislita, niti ne delata kakor navadna pametna bitja v svojem vsakdanjem življenju. Zato nista s psihološkega stališča ta fanta kriva umora, izvršenega na Robertu Franku, kakor si tolmači pravni svet ubijanje."

Do tega zaključka je prišlo polduetata najznamenitejših psihiatrov v tej državi, ki so opazovali oba fanta zadnjih sedem tednov. In ta zaključek bo tudi ena glavnih točk, s katerimi upata njuna zagovornika rešiti mlada morilca vešal.

Prvič, odkar sta fanta obrnila nase mednarodno pozornost, da sta došla hladnokrvno priznala umor mladega milijonarkega sina, je javnost izvedela v torko, kaj misli storiti zagovornišтво na bližajoči se obravnavi.

To je prišlo z usten znamenitega čikaškega odvetnika Darrowa. "Leopold živi v drugem svetu kakor vi in jaz," je rekel g. Darrow čenikarjem poročevalcu. "V svojem umu si je postavil steno, ki ga loči od družabnega življenja današnjih dni in ga dela nadčloveka."

"Psihijatri, ki so ga preiskovali in opazovali več tednov, so bili v stanni čisti njegove misli. Fant ne veruje v postavo, po kateri se ravnamo mi, in polietija, mu je le zapreka v napotje življenju, ki si ga je ustvaril."

"Če pošlje porota, ki bo ju sodila, fanta na vešala, potem bosta obeležena fanta, ki sta blazna, in izvršeni bo čin, ki je v protislovju z občo postavlo vsakega naroda. Starši bi ne videli radi, da bi bilo to izvršeno, zakaj, uverili so se iz poročil možganskih zdravnikov, da sta fanta bolna na umu."

"Fanta bi nikoli ne bila varna na javni cesti. Zato bi morala biti zavešalec ločena od človeške družbe. Očeta obeh fantov sta tudi pri volji dovoliti v to, da se fanta nikoli več ne vrne v vsak na svoj dom."

TIHOTAPSKA ZVIJAČA.

Vancouver, B. C. — Tihotapec so iznajdljivi v zviždačah, da ukanijo carinske uradnike, ki preče nanje, da jim odvzamejo žganje.

Nekega dne je priplula v Angleški zaliv jahta in na krovu so se sedele ženske v dragocenih stilih, kakor da bi se z jahto peljale same bogate dame. Jahta se je zadržala. Po kratkem času so izginile ženske s krova. Ladija je razločila žganje, na jahti so razpeli jadra in na krovu so se prikazale zopet ženske.

Ribiči v Everettu, Wash., pripovedujejo, da je jahta akuala kasneje tam razločiti žganje. Ali približala se tuja ladija in jahta je izginila. V hitrosti in razburjenju je ena izmed žensk padla v morje. Ribiči so jo potegnili iz vode in spoznali so, da so rešili "punčiko iz cunj". Bila je pač tihotapska zviždača, ki je služila za ukanjenje carinskih uradnikov.

LOV NA MEDVEDA Z ZANKO.

Cowden, Colo. — Barbara Fox in njen brat Ray sta popravljala plot na pašniku, ko je neoprijetljivo prišel korakal 275 funtov težak medved. Odložila sta se, da ga ujameta z zanko in ubijeta s sekuro. Barbara je vrgla medvedu zanko čez glavo, njen brat je pritegnil. Lučaj ni bil srečen in medved se je oprostil. Barbara je pokusila drugi svojo srečo in brat je zategnil zanko medvedu okoli vratu. Medved je z obema tacama zagrabil vrv, da jo pritegne globcu in pregrizne, a prehitela ga je pogumna Barbara, ki je medvedu udarila parkrat po glavi s sekuro in mu tako napravila konec.

PRITUJONOST DUKA JE REŠILA DETE.

York, Pa. — Dve leti star hčerka Victor Brennemana je padla v vodnjak. Deča, ki se je igrala s njo, je priključila njeno mater. Mati je hitro navezala svojega 8-letnega sina na vrv in ga spustila v vodnjak. Deklica je še izginila pod vodo, ampak deček jo je dosegel in mati je potegnula oba iz vodnjaka.

SUME OB PACIFIČNI OBALI V PLAMENU.

Vetrovi razpihajo požar.

San Francisco, Cal. — Gozdni požari divjajo v pacifičnih državah razen v Oregonu in Britski Kolumbiji. V Kaliforniji so šumski požari ostali večinoma omejeni na narodne šume. Po poročilih je pogorel les na tisoč in tisoč akrih sveta, kljub temu da so se gasilci trudili, da požare omejeje.

Iz zahodnega Washingtona in severnega Idaho so došla poročila, da so požari izven kontrole. V Britski Kolumbiji pa pogrežajo v neki duhovski koloniji štiri naseljenike in tri konje, ki se razprostirajo ob potoku Porecupine, kjer je nastal gozdni požar.

Duhoborcev je bilo šestnajst in več se jih je rešilo, ali zdravniki v Nelsonu izjavljajo, da so zadobili tako težke poškodbe, da mogoče izgube vid.

Iz centralnega Washingtona poročajo, da je bilo šestnajst gozdnih požarov v narodnih šumah Wenatchee in Chelan. V teh šumah je strela zanetila ogenj.

O dveh velikih požarih poročajo v gorah Humburg in Goose Neck, kjer se razprostira narodna šuma Klamath v severni Kaliforniji. Silen severozapad razpihajo požar, da ponoči žvižga veliki jeziki plamena proti nebu.

Tri veliki požari so v pokrajini Damascus v narodni šumi Tahoe. Neko drugo poročilo pripoveduje, da divja silen požar v narodni šumi Shasta, ki je pokončil lep kos šume. Okoli tri sto ljudi gasi z nadčloveškimi močmi, ali vroč in močan veter širi in širi požar pred sabo.

POD ZIRELKO SO NAŠLI ŽGANJE.

Chicago, Ill. — Duhovni in ženske v Morgan Parku so se pritožili, da na Mount Greenwoodu prodajajo žganje in druge opojne pijače. Odpravila se je vojska letalskih deputitjev, da preišče Mount Greenwood po prepovedani pijači. Konfiscirali so okoli sto galon žganja in še nekaj druge pijače. Obiskali so enajst gostiln, pivnic s neopojnimi pijačami in privatnih hiš.

Prišli so tudi v bomo kočo Tony Paga. Deputitji so dolgo časa iskali in našli ničesar. Kar je neki deputitj opazil, da je pod zibelko, v kateri leži 18-mesečno Tonyjevo dete, razgrnjena štiri voglata preprega. Premaknil je zibel, odgrnil preprego in pod preprego so se pokazala vratica, v luknji pod vrati so našli par galon žganja. Deputitji so žganje in lastnika vzeli s sabo.

BIVŠI KMEČKODELAVSKI PREDSEDNIK KANDIDAT V WASHINGTONU.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Bivši kmečkodelavski predsednik kandidat Parley P. Christiansen je došel v Washington, da se vdeleži v La Follettevega kampanjskega odseka. Apeliral bo tudi na svoje somišljenike, da mora vsak zagovornik močne nove politične stranke, ki bo sestavljena iz kmečkih in industrijskih delavcev, podpirati neodvisno volilno listo.

Po njegovem mnenju bo ta volilna lista smagala na zapadu, in mnogi kandidati na volilnih listah starih strank, ki se potegujejo za zopetno izvolitev v poslansko zbornico in senat, se bodo skrbno izogibali podpiranja Coolidge ali Davisa.

STAVKA PEKOVSKIH DELAVCEV SE NI KONČALA.

Butte, Mont. — Pekovski mojstri so še vedno trmoglavi in do sporazuma s pekovskimi delavci še ni prišlo. Pekovski delavci so prepričani, da zmagajo. Kmalu pride čas, ko sreča pamet pekovske mojstre.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA.

Trenton, N. J. — Pri mestni maži sta udarila tovorna vlaka skupaj. Obe lokomotivi sta razbiti in več voz je poškodovan. Od železničarjev ni nihče poškodovan. Strojevodja in kurjač sta se rešila z urnim skokom, ko je bila nezgoda neizogibna.

Železniški promet je bil ustavljen skozi več ur, dokler niso s proge spravili podrtin.

Irei zapuste Valero iz zapora.

Dublin, Irsko, 16. jul. — Vlada Svobodne irske države je sklenila izpustiti iz zapora Eamona de Valero in druge republikanske voditelje.

Pekovski industrijalci se združujejo.

TO BO UDAREC ZA MALE PEKOVSKKE MOJSTRE.

Tako pomagajo veleindustrijalci malim mojstrom na noge.

Cleveland, O., 14. julija. (Zvirno). — Socijalisti uničujejo malo obrt, je priljubljena pesem več delavskih sovražnikov, katero s papagajsko izurjenostjo ponavljajo vsi oni, ki malo ali nič ne mislijo. Položaj v pekovski industriji v Clevelandu pokazuje jasno kot beli dan, da so socijalisti najmanj odgovorni, ako prapada mala obrt, ampak vsa krivda zadene one, ki najbolj glasno dolže socialiste grehov, katere sami izvršujejo.

Vsi dogodki govore, da si malita General Baking kompanija in Ward kompanija razdeliti pekovsko industrijo v Clevelandu in seveda tudi drugje, kjer njuni produkti prihajajo na trg, ker kuje stike, s katerimi bodeta lahko nastopili skupno in pritisnili male pekovske mojstre ob steno, ako se bodo njuni načrti uresničili.

Ko je Ward kompanija isprla svoje pekovske delavce, je mislila, da si hitro izvojuje zmago. Ampak delavci so se branili in izpor ji je prizadjal hud udarec. Škodovala ji je tudi morilka afera, v katero je bilo vpleteno ime Ward. Kompanija je izvolila seveda drugega predsednika, da pribori zopet stari trg. Stara Wardova ganga je pa lovila med malimi mojstri kaline, da ji pomagajo v boju zoper strokovno organizacijo pekovskih delavcev. Zda bodo iztirnili te male mojstre, ki so bili v boju proti delavcem zvesti podporniki velike kompanije.

Vprašanje je pa, ako bodo naši mojstri zdaj opazili, kako so bili za igrado veliki kompaniji, ki je najbrže se naprej računila, da najprvo uniči strokovno organizacijo pekovskih delavcev in ko se delavci pomandranj, se pa spravi na male mojstre. Prva želja kompanije se ni uresničila, druga se pa najbrže bo s pomočjo konkurence.

Nihče imed delavcev ne objokuje malih mojstrov. Oni pač žanjejo to, kar so sami sejali. Bili so zvesti podporniki velikih privatnih pekovskih mojstrov in zato podpora zdaj prejema svoje plačilo.

COOLIDGE PRIDE POD KAP V 3 DRŽAVAH.

(Nadaljevanje s prve strani.)

nike, in le-ti lahko glasujejo avobodno, za kogarkoli hočejo. Izbornike izbero na razne načine v različnih državah naše zveze. Skoro v vsaki državi jih izvolijo državne stranke in organizacije na ta ali oni način. La Follettevi pristajajo kontrolirajo stranske organizacije v Wisconsinu, Severni in Južni Dakoti.

V Severni Dakoti so že izvolili republikanske kandidate za izbornike ali elektorje. Tam so izbrani močje, katerih imena bodo v republikanski rubriki na glasovnici. Med petimi so štirje verni pristajali senatorja La Follette. Če si želi Coolidge izbornike, ki bi bili naklonjeni njegovi kandidaturi v Wisconsinu ali Severni Dakoti, jih more dobiti le, če jih da postaviti v rubriko za neodvisnega kandidata.

Če bodo izbrani "regularni republikanci" za izbornike, bodo njihovi glasovi najbrže oddani za La Follette, čeprav je on neodvisen, ne pa republikanski kandidat. Nobene pravne določbe ni, s katero bi se dalo prikliti republikanske izbornike k temu, da bi glasovali za republikanskega predsedniškega kandidata, če ne marajo tega storiti iz proste volje.

Glavni vodja La Folletteve volilne kampanje John M. Nelson ne mara razpravljal o tem, kaj se utegne pripetiti v Wisconsinu. On je zastopal državo v kongresu že celo vrsto let, bil navelik progresivnih elementov v poslanski zbornici zveznega kongresa in je veljal za La Follettevega glasnika tamkaj. Zato mu je dobro znan položaj v tisti državi.

"Treba bo se odločiti, ali naj v Wisconsinu kandidirajo neodvisno La Follettevi izborniki, ali pa Coolidgevi," je rekel Nelson.

Ali to, da bi naj republikanski predsedniški imenovanje kandidiral neodvisno v Wisconsinu ali kod državo, ni posebno vprašanje vodstvu Coolidgeve volilne kampanje. Rajši bodo kampanjski nitelji pustili državo, če bi videli,

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907.
v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calahar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

FOROTNI ODSEK:
John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenski, Box 375, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, 2405 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill., John Terrell, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:
Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHOĐNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 288, Moon, Run, Pa., John Groelj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Marx, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:
Frank Zeita, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združiteni odbor:
Predsednik: Frank Alek, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Josko Oren, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill. Jos. Shuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O. **POZORI:** Korespondenta s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, so vrši tabelo:

VSE PISMA, ki so namenjena na pošto gl. predsednika so nasloviti: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobse so nasloviti: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVE I Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zeitu, predsedniku nadzornega odbora, digar naslov je ngoraj.

Vsi prisilni na gl. porotali odseki so naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nasnanila, oglas, naročila in spleh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

da ne morejo spraviti svojih izbornikov v republikansko rubriko.

V Južni Dakoti je hudo tekmovalje med La Follettevimi skupinami, kdo naj vodi njegovo kampanjo, precej samotno in zmedlo položaj. Obe stranki nameravata vložiti petico za imenovanje neodvisnih La Follettevih izbornikov. Ali zadnja in odločilna beseda bo najbrže izgovorjena na La La Follettevem glavnem stanu.

Tudi v tej državi je nekaj regularno imenovanih republikanskih izbornikov vnetih pristavec senatorja La Follette. Če se odloči La Follette za nje kot svoje ljudi, potem bo morda primoran Coolidge kandidirati neodvisno, če hoče spraviti svoje izbornike na glasovnico. Toda vodstvo njegove volilne kampanje bo prejkone proti takemu koraku.

18 držav je priznalo sovjetske.

Moskva. — (Feder. Press.) — Osemnajst držav je doslej priznalo Unijo sovjetskih socialističnih republik. Te države so: Nemčija, Danska, Italija, Grška, Avstrija, Norveška, Švedska, Finska, Poljska, Litvanija, Latvija, Estonija, Turčija, Velika Britanija, Afganistan, Kitajska in Perzija. Zda sta na vrsti Francija in Japonska.

Vesti iz Jugoslavije.

ZLOČIN RADI LJUBOSUMNOSTI.

Ljubljana, 25. junija. — V Novem Vodmatu, v hiši št. 66, se je odigral 25. junija okrog poldesetih zvečer strahovit zločin, ki ga je rodila ljubosumnost.

V hiši živi bogata posestnica Marija Dečman s svojim sinom in za ženitev godno pastorko Amalijo Dečman, ki ima priekavati sedno dekle. Okrog nje sta so sukala in jo snubila že dalje časa 27-letni delavec v tovarni "Slograd" Leopold Malin, stanujoč v Krakovski ulici št. 6 in pa 27-letni fижakarski hlapec Karl Znidar, uslužbenec pri izvošku Ribnjarku na Celovski cesti št. 75. Prvi je bil na svojega tekmea strahovito jezen in ljubosumen, kar je že večkrat pokazal ob raznih prilikah. Pretečeno nedeljo mu je, ko se je pripeljal s kočijo do Dečmanovih, prvevnil voz in ga hotel pretepati, doma pa se je večkrat izrazil, da njegov tekmeec "ne bo vzel dobrega konca."

Sinoči je Znidar poprosil pred koledvorom svojega tovariša izvoškega Avgusta Sturma, da ga popelje do doma njegove ljubljence. Pred hišo ga je Sturm z vozom počakal, Znidar sam pa je vstopil v hišo, kjer je zaletel na vazojočega Malina. Po kratkem pozdravu od strani domačih je razjarjeni Malin planil z odprtim žepnim nožem na tekmea, pri katerem je smilil, da ga ima Amalija raje, ko njega. Vled hipnega navala se ga Znidar ni mogel ubraniti in Malin ga je že

sunil z nožem večkrat v trebuh, tako, da so napadencu izstopila čreva. Nato ga je obdelal še po životu in glavi in skupno prizadel sedem ran. Domači sin, dekle in sestra Dečmanova so sicer poskušali napadencu ščititi, vendar pa je bil Malin tako nasilen, da je bila vsaka pomoč zastoj.

Strahovito razmesarjenega Znidarja za nato brzo spravili v Sturmov voz, ki je bil v hipu ves oblit od iz ran tekoče krvi in ga odpeljal v bolnico. Tam se je morala takoj izvršiti težka operacija, vendar bo ranjenec težko ostal pri življenju. Gospodinja je medtem hitela po strahnika domači sin in pastorka pa sta komaj obdržala skoroda ponorelega zločince, ki si je ohtel s nožem prerazeti vrat in žile na rokah. Ukrotil ga je šele dospeli stražnik, ki ga je ukenil in odvedel v zapore.

Gumijve knute. V Celju se vršijo nabori. Fantje, ki prihajajo na te nabore, so po stari navadi in tradiciji, ki ni ravno posebno lepa, na ta dan malo bolj korajzni kakor po navadi. Na nje vplivajo tudi več ali manj razni pojavi dnevnih dogodkov. Tako so se nega celjskega mladeniča s orjunom itd. Najbrže so srečali kakšnega celjskega mladeniča s Orjunskim znakom, ki jim je dal povod za protidemonstracijo. Najbolj pa so se razburili Orjunski, ko so zagledali gručo fantov, ki so v leplj četverstopih korakali okinčani s rdečimi traki in nageljčki po celjskih ulicah k naboru, počoj socialistične pesmi. Zaradi tega je bila policija v pondeljek napram pojčim fantom bolj stroga. Tudi tokrat so se baje silili klicati dol s Orjuno! Ta pojav je dva policista tako razjezil, da sta skočila v gručo ter iz vrst zagrabil dva fanta. Poljela sta jih na stražnico, in na teh fantih so poskušali novo orožje cestnih policistov, gumijve knute. Policija je namreč sedaj tudi pri nas oborožena s gumijastimi knutami, kakor je bila dosedaj samo v Zagrebu in Beogradu.

Smrtna kosa. — V Rečici pri Bledu je umrl inž. Alojzij Schwege. — V Ljubljani je umrl v visoki starosti 86 let Anton Biteno. — Na Blewelsovi cesti št. 13 je preminula Terezija Sever roj. Piere.

Zet umoril tasta. — V selu Sannat v okolici Velikega Bečkereka so našli občinskega načelnika ujenega in grozno razmesarjenega. Zaprli so njegovega zeta, ki je nujno osumljen, da je umoril tasta, hotel se polastiti njegovega premoženja.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Delagus, Colo. — V Chicagu izhajajo sledeči dnevnik v poljskem jeziku: Dziennik Chicagoski, 1455 W. Division St., Dziennik Ludowy, 959 Milwaukee Ave., Dziennik Zwiazkowy Zgoda, 1406 W. Division St., Chicago, Ill. — Po zdravi

